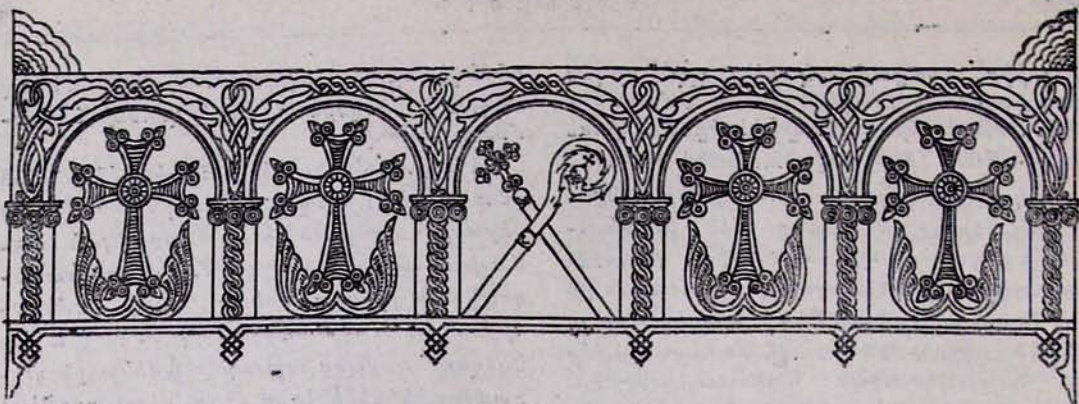

Ք Ա Ր Ո Ջ

ԴԵՎՈՐԴ Ծ. ՎՐԴ. ՎԱԹՅԱՆ

(Առաջնորդական փոխանորդ
Երեւանի րեմի)

Լ ՈՒՅՍԻ ՆԱԴԹԱՆԱԿԸ

րիստոսի հրաշափառ և Ս. Հարության տոնը, իմ հավատացյալ եղբայրների և քույրեր, պատմության մեծագույն հրաշքն է, որի վրա խարսխվել է Քրիստոնեական Ոկեղեցին: Մեր ազգային-եկեղեցական տոների մեջ Ս. Հարության տոնը ամենաժողովրդական ու սիրելի տոներից մեկն է, որի համար մեր ժողովրդը ստեղծել է «Ջատիկ» բառը, որովհետև «Քրիստոս զատիկ մեր զենաւ»: Քրիստոսի հարությունը մարդկային ազգի փրկության, ազատության, հոգևոր վերածնության տոնն է առավելապես:

Քրիստոս խաչի վրա մահացավ՝ հարություն առնելու համար, և մարդկանց հավիտենական կյանք պարգևելու համար: Մեր Փրկչի Հարությունը կյանքի հաղթանակն է մահվան դեմ, լույսի հաղթանակը խավարի դեմ. «մահուամբ զմահ կոխեաց և յարութեամբն իւրով մեզ զկենսս պարգևեաց»:

Մահը կյանքում իրականություն է. նա օրինաչափություն և անխուսափելիություն է կյանքում: Մահը ամեն տեղ է. մահ կա բուսական և կենդանական աշխարհում, մահ կա կյանքում. մինչ մարդու հոգում Աստված դրել է անմահության իղձը, մարդը տենչում է շահանալ, ձգտում է անմահական կյանքի,

ուզում է ապրել հավերժորեն... բայց մահը կրնակոխ հետևում է նրան. մտնում է նա՝ մահը ամեն դռնից ու լուսամտից, վրդովում մեր ընտանեկան խաղաղությունն ու երջանկությունը: Նույնիսկ աշխարհը փոշու մի հատիկ է ամենազոր մահվան դիմաց: Այսպես դարեր շարունակ, մահը հարվածել է մարդկության, ու մարդկությունը անզոր է եղել կռվելու և հաղթելու մահվան հզորության դեմ:

Բայց ահա մի երջանիկ օր, կյանքում գտնվեց մի ուժ, մի լույս, մի կյանք, որը խորտակեց մահվան սարսափները և մարդկանց ազատեց մահվան կապանքներից: «Ես եմ յարութիւն և կեանք. որ հաւատայ յիս, թէպէտ և մեռանի՝ կեցցէ»: Մեր Փրկիչը իր աստվածային ծննդամբ, իր հետ բերել էր մի շղթա՝ կապելու աշխարհի այդ հզորին՝ մահվան: Միայն Քրիստոս հաղթեց մահվան, ու ցույց տվեց, որ քրիստոնեական մահը սկիզբն է հավիտենական կյանքի, գերեզմանը նախադուռն է հավերժության, որ, քրիստոնեի մահը իրական մահ չէ, այլ մի նինչ, մի քաղցր ու երկար քուն, որից նա զարթնելու է յորժամ հարկանի փողն»: Գերեզմանը քրիստոնյա մարդու համար անհուսական և ունայնության մի փոս չէ, այլ մի նոր կյանք:

քի նախագիտւոյ մի լուսամուտ՝ բացված հավերժութեան նոր կյանքի վրա: Ահա թե ինչու մեր Փրկչի ամենահաղթ Հարութեանը մի նոր ու լուսավոր դարագլուխ բացեց պատմութեան մեջ, ու շրջեց մահվան ու կյանքի փոխհարաբերութիւնները և մարդկութեան ու աշխարհի վրա ծագեց նոր կյանքի արշալույսը և լուսավորեց մահվան ճիրաններում ահաբեկված մարդկանց հոգիները:

Բայց արդարեւ, կա՞ կյանք գերեզմանից հետո... Թե մարդն ստեղծվել է այս անցավոր, կարճ ու տառապանքներով լեցուն կյանքի համար միայն...

Հիսուսի պատմական Հարութեանը դրական պատասխան է տալիս այս հարցին, բազմաթիվ վկաների հավաստումով, նկեղեցու բազմափորձ իմաստութեամբ պաշտպանված, անաստիճան, որ քրիստոնեական առաջին դարում ապրող Ս. Պողոս մեծ առաքյալը հարցը դնում է այսպես. «Եթէ Քրիստոս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն է քարոզութիւնն մեր, ընդունայն են և հաւատքն ձեր»:

Ս. Հարութեան ամեն մի տոնի, նորից ու նորից հարութեան է առնում մեր Փրկիչը իր նկեղեցու կյանքում, հավատացյալների հոգում: Քրիստոսի Հարութեանը լոկ պատմական իրողութեան չէ, այլ նաև անսպառ հավատքի, հույսի, սիրոյ մի անսպառ աղբյուր, որ քրիստոնյա մարդուն մղել է ու կմղի դեպի առաքինութեան, դեպի ճշմարտութեան, դեպի պարտականութեան: Հիսուս իր Հարութեամբ նոր ճանապարհ բացեց մարդկանց և աշխարհի առաջ, որ վ՛լ չխաբիսափեն մեղքի ու անորոշութեան մեջ, մահվան ստվերոտ ուղիներում, և կյանքը լուսավորեց իր լույսով և իմաստով:

Մեր Փրկչի Հարութեանը հաղթանակն է լույսի, սիրոյ, ճշմարտութեան և անմահութեան:

Դարեր շարունակ Քրիստոսի Հարութեան ամենաջերմ և առաջին հավատացողներից

մեկը եղել է հայ հավատացյալ ժողովուրդը: Զատիկը, Ս. Հարութեան տոնը, տոնն է նաև հայ ժողովրդի ազգային-նկեղեցական վերածնութեան, որովհետև հայ ժողովուրդը, Քրիստոսի Լույսի Հայաստանում ծաթելու առաջին խկ օրերից, շարշարվել, տառապել է իր հավատքի համար, իր հայրենի սրբութիւնների համար, և իր կյանքը զոհաբերել է արդարութեան, ճշմարտութեան, Լույսի հաղթանակին և դարձել է քրիստոնեական մարտիրոսը Արեւիկեքում:

Հայ ժողովուրդը հավատաց Քրիստոսի Լույսին և Վյանքին, Նրա Հարութեան անսուտ ավետիսին, շարշարվեց, խաչվեց, իր արյունոտ Գողգոթեան բարձրացավ խաչը ուսին, մեռավ Քրիստոսի համար ու մեռնելով ապրեցավ Քրիստոսի նման ու հավերժացավ:

Հայ ժողովուրդը, Քրիստոսի Հարութեան տոնի ու խորհրդի մեջ, իր կյանքի ու ապագայի խորհուրդն է տեսել և հենց դրա համար էլ իր հավատքի ողջ կրակով, իր հոգու բոլոր թելերով կապված է եղել Հարութեան գաղափարին, Հարութեան Լույսին:

Մեր ժողովուրդը լույսի, գիտութեան կարոտ ժողովուրդ է եղել. նա իր հոգու լուսամուտները լայնորեն բացել է Քրիստոսի գերեզմանից ճառագած հավերժական լույսին, և իր հայրենի հողի վրա կանգնել է Լույսի խորան Ս. Էջմիածինը, որպեսզի հայութեան հոգում և հայ երկնակամարի վրա շողա կյանքի, ճշմարտութեան, արդարութեան լույսը:

Արդարեւ, «Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց...»: Քրիստոսի նման իր գերեզմանից «յարեալ» և՛ հայ ժողովուրդը, որն իր հայրենի հողի վրա ապրում է և ստեղծագործում:

Աղոթենք, իմ հավատացյալ եղբայրներ և քույրեր, որ Ս. Հարութեան Լույսը միշտ պալծաւ պլպլաւ և՛ մեր սրտերում, և՛ մեր սուրբ տաճարներում: Ամեն:

